

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-2-72 (Bilgi Notu)
Karar Sayısı : 05-55/830-223
Karar Tarihi : 8.9.2005

- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan Üyeler : Mustafa PARLAK
: Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
Süreyya ÇAKIN.

- RAPORTÖR : Erdem AYGÜN

A- BAŞVURUDA BULUNAN : Ali ÖZHAMURKAR
Rıfki Tongsir Cad. No:62 Küçükyalı / İSTANBUL

20

B- HAKKINDA İNCELEME YAPILAN : Türkiye Futbol Federasyonu
Konaklar Mah. İhlamurlu Sok. No:9
4. Levent / İSTANBUL

C- DOSYA KONUSU : Türkiye Futbol Federasyonu'nun, yapmış olduğu 'Süper Lig Maçlarının Televizyondan Yayını İhalesi'nde rekabeti engelleyici ve tekeli hedefleyen uygulamalarda bulunduğu iddiası ve farklı bir teknikle ihalenin yeniden yapılması talebi.

30

D- İDDİALARIN ÖZETİ : Ali Özhamurkar tarafından gönderilen e-postada özetle; Türkiye Futbol Federasyonu'nun (TFF) yapmış olduğu Türkiye Süper Lig maçlarının yayın ihalesi ile ilgili olarak;

40

- İhalenin tüm sezon için yapılması nedeniyle bir tekelin oluşturulduğu,
- Sezon içinde oynanan maçların çoğunun yayınlanması yerine daha az sayıda maç yayınlanarak ihaledeki fiyatın yükseltilmeye çalışıldığı,
- Mevcut ihale şartları nedeniyle, ihaleye teklif verenlerin, sadece Süper Lig maçlarını yayınlamak için değil, aynı zamanda rakiplerinin maç yayınlayamaması için de teklif vermiş oldukları,
- Haftada sadece 3 Süper Lig maçının yayıncı kuruluş tarafından canlı yayınlandığı ve diğer ulusal televizyon kanallarının, canlı yayınlanmayan diğer maçların yayın haklarını satın almalarına engel olunarak tekel oluşturulduğu,
- Dolayısıyla, oluşan tekel sonucu reklam fiyatlarının ve Süper Lig maçlarını canlı yayınlayan 'Lig TV' aboneliğinin çok yükseldiği,

05-55/830-223

- Tekel oluşmasına engel olacak ve rekabetçi bir ortamı sağlayacak şekilde, yayıncı kuruluşların, haftalık yayınlayabileceği maç adedi ve maçları belirterek teklif vereceği yeni bir ihalenin yapılması halinde;
 - “Lig TV “ aboneliğinin fahiş fiyatta olmasının engelleneceği,
 - Reklam fiyatlarının daha makul seviyelerde olacağı,
 - 50 - Herhangi bir hafta maçı yayınlanmayan kulübün kalmayacağı,
 - Kulüpler arasında haksız rekabetin de ortadan kalkacağı,
 - Yayın gelirlerinin kulüpler arasında hakkaniyetle paylaşılacağı
- ifadelerine yer verilerek;
- Şu an uygulanmakta olan sistem için yürütmeyi durdurma kararının alınması,
 - Uygulamadan zarar gören kulüplerin ve vatandaşların zararlarının tazmin edilmesi

talep edilmiştir.

- 60 **G- DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 08.08.2005 tarih ve 5559 sayı ile gelen e-posta üzerine, yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 31.8.2005 tarih ve 2005-2-72/B.N-05-EA sayılı Bilgi Notu, 31.8.2005 tarih ve REK.0.06.00.00-110/103 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-53 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek, 1.9.2005 tarih ve 05-53/823-M sayılı Rekabet Kurulu Kararı ile; “ Daha önce alınan Kurul Kararları ve verilen Başkanlık görüşleri çerçevesinde ek çalışma yapılarak Kurul gündemine getirilmek üzere, konunun incelemeye alınmasına” karar verilmiş, sonrasında hazırlanan 2.9.2005 tarih ve 2005-2-72/BN-05-EA Bilgi Notu 5.9.2005 tarih ve REK.0.06.00.00-110/107 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-55 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.
- 70

H- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili bilgi notunda, şikayet dilekçesindeki iddialarla ilgili olarak herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı ifade edilmiştir.

- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Başvuruda, özellikle Türkiye Süper Ligi maçlarının yayın haklarının verildiği ihalede rekabeti engelleyen ve tekel oluşumuna imkan veren uygulamalar olduğu belirtilmiştir.

- 80 Süper Lig’de yer alan 18 kulübün tüm sezon boyunca oynayacağı maçların, canlı, özet ve banttan görüntüleri, TFF tarafından yapılan ihale ile, münhasıran, belirli bir süreyle, ihaleyi kazanan yayıncı kuruluşa devredilmektedir. İhaleyi kazanan yayıncı kuruluş ve TFF arasında yayın haklarının devri konusunda sözleşme imzalanmaktadır. Bu sözleşme, özel hukuk hükümlerine tabi bir sözleşme olup 4054 sayılı Kanun’un uygulama alanı içerisinde yer almaktadır.

Türkiye 1./Süper Ligi maçlarının yayın hakları, daha önce de, TFF’nin yaptığı ihalelerle değişik yayıncı kuruluşlara devredilmiş ve TFF ile yayıncı kuruluşlar arasında yapılan sözleşmeler 4054 sayılı Kanun açısından incelenmiştir.

05-55/830-223

Geçmiş dönemde Rekabet Kurumu'na yapılan şikayet başvurusu üzerine soruşturma başlatılmıştır. Söz konusu soruşturmada ele alınan 2 temel konu:

- 90 - TFF ile Yayıncı Kuruluş arasında imzalanan ve Türkiye 1.Futbol Ligi maçlarının televizyondan yayın haklarının münhasıran tek yayıncıya devredilmesi,
- Hakları devralan yayıncı kuruluşun hakim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığı

olarak ifade edilebilir. Soruşturma neticesinde, Rekabet Kurulu, 28.8.2002 tarih ve 02-50/636-258 sayılı Karar'ını vermiştir.

İncelenen şikayet dilekçesinde de, temel iddia konusu olarak, Süper Lig maçlarının televizyondan yayın haklarının tek yayıncıya münhasıran devredilmesi öne çıkmaktadır. Yayıncı kuruluşun, hakim durumunu kötüye kullanmasına ilişkin bir şikayet söz konusu değildir.

Söz konusu kararın, tek yayıncı ihdasına ilişkin bölümünde aynen;

"...TFF ve yayıncı kuruluşlar arasında akdedilen Türkiye 1. Profesyonel Futbol Ligi müsabakalarına ilişkin yayın haklarının devrini içeren Sözleşme, dayanağını 3813 sayılı Kanun'un 2/b, 10/j ve 29. maddeleri ile 3984 sayılı Yasa ve "TFF'nin Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Ana Statüsü'nün 4/b ve 68. maddeleri ile "UEFA Ana Statüsü'nün 47. maddesi ile "UEFA Yayın Talimatı" hükümlerinden alan "TFF Yayın Talimatı" (Metin boyunca "Yayın Talimatı" olarak anılacaktır.) esas alınarak hazırlanmıştır.

110 *TFF ile yayıncı kuruluşlar arasında imzalanan sözleşme, özel hukuk hükümlerine tabi bir sözleşme olup 4054 sayılı Kanun'un uygulama alanı içerisinde yer almaktadır. Sözleşmenin "konusu, kapsamı, süresi" ve "başka piyasalarda rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurup doğurmayacağı" açısından rekabet hukuku çerçevesinde incelenmesi gerekmektedir.*

Sözleşme hükümlerinden görüldüğü üzere, TFF sözleşme konusu yayın haklarını münhasıran devretmektedir. Söz konusu sözleşmede münhasırlık, 1. Futbol ligi maçlarına ilişkin yayın haklarının (canlı, özet, haber amaçlı) ihale yoluyla belli bir süre için tek bir yayıncıya verilmesi suretiyle yaratılmaktadır.

120 *Bilindiği üzere, münhasırlık tesis eden sözleşmeler, rekabeti kısıtlama potansiyelleri nedeniyle 4054 sayılı Kanun çerçevesinde incelenmektedir. Bu bağlamda, rekabeti kısıtlayan münhasır anlaşma hükümlerinin hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için anlaşmanın Kanun'da belirtilen süreler içerisinde Kurum'a bildirilmesi gerekmektedir. TFF ile Digitürk/Atlas arasında yapılan sözleşme de bu anlamda incelenmiştir.*

Söz konusu Sözleşme'nin münhasırlığı öngören hükmü, TFF tarafından 3813 sayılı Kanun'a istinaden yayınlanan ve idari bir işlem niteliğinde olan Yayın Talimatı'na yani bir ikincil düzenlemeye dayanmaktadır. Yayın Talimatı'nın 7. maddesine göre lig maçlarının yayını hakkında yayın kuruluşları ile kulüpler adına sözleşme yapmaya münhasıran TFF yetkilidir. Yine aynı madde çerçevesinde, TFF 1. Lig maçları için Talimat hükümlerine uygun olarak bir

05-55/830-223

130 *şartname hazırlar ve yayın hakları bu çerçevede ihale edilir. İhale sonrasında teklif sahibi yayın kuruluşu ile 1. Lig kulüpleri adına TFF Talimat ve Şartname hükümlerine uygun bir sözleşme hazırlar.*

Yukarıda yer verildiği üzere Yayın Talimatı'nın 7. maddesi TFF'nin ihale yapmak suretiyle hakları tek bir yayıncıya vermesini düzenlemektedir. Dolayısıyla, dayanağını doğrudan Yayın Talimatı'ndan alan söz konusu düzenlemeye 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında müdahale edilmesi mümkün görünmemektedir. Yayın Talimatı'nın bazı hükümlerinin içerik ve kapsam bakımından 3813 sayılı Kanun ile TFF'ye verilmiş olan yetkilerin kapsamında olup olmadığı ise Rekabet Kurumu tarafından çözüme kavuşturulabilecek bir konu değildir..

... değerlendirmeler sonunda; "Sözleşme" ile ilgili olarak;

Sözleşmede yer alan münhasırlık konusunun, TFF tarafından 3813 sayılı Kanun'a istinaden yayınlanan ve idari bir işlem niteliğinde olan Yayın Talimatı'na dayanması ve Sözleşmenin konu, süre ve kapsam bakımından değerlendirilmesinde ise, söz konusu hükümlerin mevcut koşullar altında rekabeti kısıtladığına dair yeterli bulguya ulaşılamaması karşısında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlalin varolduğunun ileri sürülemeyeceğine;

Ancak, halihazırda makul görünen sözleşme koşulları ileride yapılacak sözleşmelerde aynen korunsa dahi sözleşme hükümlerinin o günün pazar yapısı ve rekabet koşulları çerçevesinde yeniden değerlendirilmesine; dolayısıyla, gelecekte imzalanması söz konusu olabilecek benzer sözleşmelerin, imzalanmadan önce incelenmek üzere Rekabet Kurulu'na bildirilmesine; gelecekteki yayın hakkı devirleri ile ilgili yeni soruşturmalara ve cezalara meydan verilmemesi bakımından, ihale şartnamesi taslağının, o tarihte geçerli olacak Yayın Talimatı ile birlikte Rekabet Kurulu'nun incelemesine sunulmasının yerinde olacağına karar verilmiştir..."

ifadeleri yer almaktadır. Dolayısıyla, rekabeti sınırlayıcı etkileri nedeniyle 4. madde kapsamında ele alınması gerekebilecek bir konu olan münhasırlık tesisi, Şartname'deki düzenlemenin doğrudan 3813 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan

160 *Yayın Talimatı hükümlerine dayanıyor olması nedeniyle 4. madde kapsamında ihlal olarak görülmemiştir.*

Söz konusu karar sonrasında, 28.5.2004 tarihinde TFF tarafından Kuruma gönderilen yazı ile, Türkiye 1. Profesyonel Süper Ligi futbol müsabakalarının televizyondan yayını ile ilgili mevcut sözleşmenin sona erdiği, 2004-2005 futbol sezonu ve takip eden dönemler için yapılacak yayın ihalesi ile ilgili Şartname'nin hazırlandığı ifade edilmiş ve Şartname'nin Kurumca incelenerek, oluşacak görüşün Federasyon'a bildirilmesi istenmiştir. Daha sonra, TFF yetkilileri tarafından Yayın Talimatı'nda bir değişiklik yapılmadığı ifade edilmiş ve 21.6.2004 tarihinde daha önceki dönemlerde de geçerli olan Yayın Talimatı

170 *Kurum'a intikal ettirilmiştir. Bahse konu Şartname ve Yayın Talimatı'na ilişkin Bilgi Notu 24.6.2004 tarihli Rekabet Kurulu toplantısında ele alınmış ve Kurul tarafından 04-43/532-M sayılı Karar ile mesleki daire görüşünün (Görüş) Başkanlıkça TFF'ye bildirilmesine karar verilmiştir.*

TFF tarafından gönderilen, yapılacak yayın ihalesi ile ilgili Şartname, daha önceki dönemlere ait yayın sözleşmelerine ilişkin verilmiş olan Kurul Kararları da dikkate alınarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmiş ve Görüş oluşturulmuştur. Söz konusu Görüş'te de;

180 *"...Şartname'deki düzenlemenin doğrudan 3813 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan Yayın Talimatı hükümlerine dayanıyor olması nedeniyle 4. madde kapsamı dışında kalmaktadır."* ifadeleri yer almaktadır.

Dolayısıyla, benzer konuda daha önce verilen Rekabet Kurulu Kararı ve Görüş'te de ifade edildiği gibi, Süper Lig maçlarının televizyondan yayın haklarının tek yayıncıya münhasıran devredilmesi, Şartname'deki düzenlemenin doğrudan 3813 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılan Yayın Talimatı hükümlerine dayanıyor olması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak görülmemiştir.

190 Şikayet dilekçesinde ihale tekniklerine getirilen eleştirilerle birlikte, ihalede uygulanacak farklı tekniklerin kulüpler ve izleyiciler için daha faydalı olabileceği belirtilmiştir. Şikayette yer verilen bu talep de esas olarak, Türkiye Süper Ligi maçlarının televizyon yayın haklarının bir tek yayıncı kuruluşunun tekeline verilmesi ve münhasırlık yaratılarak tek yayıncı ihdası ile ilgilidir.

J- SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, şikayet dilekçesinde yer verilen iddialarla ilgili olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.